

Февруари – месецът на карнавалите

Новини | Свят | Култура | на 28.02.2024 05:00 | от Зорница Христова

Защо говорим за това?

Защото има още малко от месец февруари. И ние не искаме да изпуснем повода да поговорим за любимите си карнавали!

Всеки знае какво е карнавал!
Карнавал е, когато хората се преобличат в забавни костюми, а после се забавляват заедно.
Много ясно! Но откъде идва тази традиция?
Защо е разпространена из цяла Европа?
Къде другаде празнуват карнавали?
И защо точно в края на зимата?

Смях и танци в древния свят

Когато говорим за "предци" и "традиции", обикновено си представяме сериозни, дори свещени неща. Традицията на карнавала обаче е точно обратното.

Тя е наистина много стара - идва от Древна Гърция и от Древния Рим.

В Древна Гърция хората празнували така наречените "дионисиеви тържества". Дионис бил бог на виното и веселието, затова тържествата били наистина весели. Имало различни игри, весели процесии, хората се преобличали специално... Казват, че именно от тези тържества се родил театърът!

В Древния Рим пък през зимата имало празненства в чест на бог Сатурн - сатурналии.

Идеята да се веселят шумно заедно била добре позната на древните! Тези празненства били и повод да се прекратят много от правилата, които важали през останалото време.

Карнавалът в християнска Европа

Когато Европа станала християнска, хората започнали да спазват други правила. Много важно за добрия християнин било да пречисти тялото си по време на пост. Това означавало да спре да яде първо месо, после продукти с животински произход. Такива са млякото, сиренето, яйцата, маслото...

С други думи - да пости. Единият голям пост бил преди Великден, тоест започвал в края на зимата. През зимата обаче хората гледали да пестят тези неща, да ги ядат по малко, за да има за после. Затова точно преди постите трябвало да изядат всичко спестено, да не се развали! Това обикновено ставало на празници, известни у нас като Месни заговезни и Сирни заговезни.

Освен това постът бил свързан със смирение, със сериозност. Човек трябвало да пречисти не само тялото, а и душата си. А не да подскача и да се шегува с всичко!

Нима трябва да се учудваме, че точно преди поста хората искали не само да се наядат, но и да се налудуват както трябва? Още повече че древните традиции, макар и уж отречени, не били напълно забравени. Просто вече не се свързвали с древните богове. Така още през Средновековието в много европейски страни се родила традицията на карнавала. Тя се случва по различно време... но винаги през януари и (най-често) февруари.

Откъде идва думата карнавал? Вероятно от *carne levare* - отнемане на месото (да, да, "карне" е месо, също като в ястието чили кон карне).

Нека се разходим из някои от най-известните карнавали в Европа.

Немският "Фашинг"

Знаем, че традицията на карнавала в немскоговорящите страни е започнала още през 13. век. През 1234 г. тя вече била установена в град Кьолн. И не ставало въпрос само за халване и празнуване преди Великия пост, а и за преобръщане на всички правила!

Например ключовете на града били предавани на група шутове (палачовци). Или пък официално се канели жените да управляват. Имало шумни шествия от преоблечени хора, смешни пиеси, които се подигравали на властта. Може да се каже, че хората се отдавали на разгул! (Ето впрочем един хубав израз, с който да впечатлиш вашите, докато си сипваш трета порция десерт - "отдавам се на разгул").

Дебелият вторник

Дебелият вторник? Ами да, точно това значи "Марди Гра", както се нарича последният ден от карнавала във френскоговорящите страни. Така се нарича и в град Ню Орлиънс в Съединените щати - град, който е основан от французи и френската култура е важна съставка на местните обичаи.

А защо "дебел вторник"?

Нали точно тогава човек може да натъпче търбуха си с всичко, което ще бъде забранено по време на постите.

"Марди Гра" се празнува с шумни и пъстри карнавални шествия по улиците на града, с танци и разбира се, с музика и вкусна храна.

Карнавалът във Венеция

Отбелязваме го отделно главно заради особения стил на венецианските маски, които наистина са много красиви! Костюмът обикновено покрива празнуващия от глава до пети и скрива дори лицето му.

Казват, че тук започнали да празнуват още през 12. век в чест на голяма военна победа. Той станал особено впечатляващ по времето на барока - един период в изкуството, когато благородниците и без това се обличали в пищни костюми! През 18. век венецианският карнавал бил забранен - особено пък носенето на маски. Едва в края на 20. век италианското правителство се заело да го възроди. Оттогава той привлича много туристи. Всяка година има и конкурс за най-красива маска!

Сирни заговезни в България

У нас също имаме специални празненства за последния ден преди Великденските пости. Сирни заговезни е денят, в който християните спират да ядат сирене за седем седмици. Този ден е свързан с най-различни интересни обичаи.

Един от тях е прошката. Някога по-младите са обикаляли домовете на възрастните и са искали прошка за всичко, което може да са събрали през

годината. Днес за тези, които спазват обичая, няма разлика между малки и големи - нали всеки може да сгреши!

Хапват се много ястия със сирене и яйца. И задължително - халва! Обичаят е да се върже на конец, а децата да се наредят в кръг с ръце зад гърба и да се опитат да я хванат с уста.

Според традицията на този ден по селата се палели големи огньове и хората се събирали да ги гледат. Вечерта, когато огънят започва да тлее, хората се редували да го прескачат.

Момците пускали стрели към домовете на момичетата, които харесвали.

Ами карнавалът?

Хммм... ти сигурно се сещаш коя наша зимна традиция е свързана с преобличане и маскиране?

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
[/book/3721-fevruari-mesetsat-na-karnavalite](#)

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

